

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA MATEMATIKY

KAPITÁLOVÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

bakalářská práce

Jméno absolventa:
Studijní obor:
Vedoucí bakalářské práce:

Iveta Kupecká
Finanční matematika
Ing. Pavel Pokorný

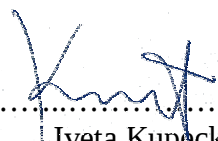
Školní rok 2007/2008

*Děkuji vedoucímu bakalářské práce, Ing.Pavlu Pokornému,
za jeho trpělivost, pomoc při hledání vhodné literatury a cenné rady a připomínky.
Můj dík patří všem, kteří mi při psaní práce jakkoliv pomohli.*

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č.111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejné přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách

V Českých Budějovicích dne 9. dubna 2008

.....
Iveta Kupecká

Anotace

Tato práce se snaží čtenáři přiblížit produkt Kapitálového životního pojištění, pro jeho představu co všechno takové pojištění obnáší a proč vůbec životní pojištění zařadit mezi své hlavní priority.

Annotation

This work try readers put near product capital life insurance, for its image what all such insurance amounts and why at all industrial insurance rate among his main priority.

OBSAH:

1.	Úvod	1
2.	Obecně o pojištění	2
2.1	Právní hledisko	3
2.2	Hledisko způsobu financování	3
2.3	Způsob tvorby pojistných technických rezerv	5
2.4	Pojištění jako ochrana proti riziku	6
2.5	Pojistné riziko	6
2.6	Komerční pojištění	8
2.7	Základní činnosti komerčních pojišťoven	8
2.8	Právní úprava	10
2.9	Dozor nad pojišťovnictvím	11
3.	Kapitálové životní pojištění	12
3.1	Vývoj životního pojištění	14
3.2	Druhy kapitálového životního pojištění	17
3.3	Základní pojmy životního pojištění	19
3.4	Základní otázky životního pojištění	22
3.5	Daňové zvýhodnění	24
3.6	Výběr vhodné pojišťovny a pojistky	26
3.7	Rezervy	34
3.8	Riziko	36
3.9	Odbytné	36
3.10	Výhody a nevýhody kapitálového ŽP	37
4.	Porovnání produktů kapitálového životního pojištění u vybraných pojišťoven	38
4.1	Česká pojišťovna a.s.	38
4.2	Kooperativa, pojišťovna, a.s.	39
4.3	Generali pojišťovna, a.s.	40
5.	Závěr	44

1. Úvod

Práce *Kapitálové životní pojištění*, která se Vám dostává do rukou, podává přehled o základních informacích životního pojištění a kapitálového zvlášť. Ve svém životě snad každý již něco slyšel o životním pojištění, ale většina lidí tomu dosud nevěnovala velkou pozornost. Myslím si, že životní pojištění se týká každého z nás. Proto bychom se měli o něm dozvědět co nejvíce. Jako poradce v oblasti životního pojištění dávám svým možným klientům najevo skutečnost, že tím nejcennějším majetkem, který vlastní, jsou oni sami.

Většina z nás chce mít jistotu, že budeme finančně zajištěny v době stáří, ale finanční částky které si lidé pravidelně odkládají jsou příliš malé. Naše školství vyučuje ekonomickým hodnotám majetku, ale jako studentka vysoké školy postrádám dostatečnou informovanost naší mládeže o možnostech různých finančních nástrojů už v době, kdy teprve vstupují do života a sami za něj budou také zodpovídat. Všichni podvědomě cítíme, že nám nejvíc záleží na našem zdraví a šťastném životě našich nejbližších. Málokdo se také odváží tvrdit, že právě jemu se nemůže přihodit nikdy nic nepředvídaného. Každý může havarovat, každý může vážně onemocnět.

Životní pojištění je jednou ze základních možností, jak se ochránit před nejružnějšími riziky (úraz, invalidita). Je možné jej postavit na samý vrchol pyramidu pojistných produktů, neboť se přímo vztahuje k tomu nejcennějšímu co člověk vlastní.

Legendární americký poradce Ben Feldman to vyjádřil následovně: „Naše práce je krásná, protože pomáháme lidem, aby pomohli sami sobě, navzdory skutečnosti, že nás odmítají. Pojistka je nehmotnou záležitostí. Na světě je tolik hmatatelných produktů, se kterými musí životní pojištění soutěžit. To je také důvod, proč lidé v drtivé většině případů nezahájí nákupní proces sami od sebe. Odjakživa byl potřeba poradce, který by dokázal vyjádřit nutnost tohoto produktu – a vždy takový poradce potřeba bude!“

Snažila jsem se vytvořit práci, která by svým obsahem čtenáře zaujala a ve které by našli návod a cenné informace v oblasti pojištění. Doufám, že se mi to podařilo.

2. Obecně o pojištění

Základem fungování pojišťoven je výběr dohodnutých finančních částek – pojistného. Z těchto finančních částek je vytvořena takzvaná pojistná rezerva. V případě, že se některému klientovi stane nějaká událost, na kterou měl uzavřenou pojistnou smlouvu, je mu vyplacena příslušná část této pojistné rezervy. Část vybraného pojistného si ponechá pojišťovna a z ní kryje své provozní náklady.

Rezerva je tedy majetkem pojišťovny a jejím smyslem je mít připravené prostředky na výplatu pojistného plnění. Tomuto účelu musí odpovídat i její výše. Čím vyšší zhodnocení, tím je z počátku třeba nižší rezerva. A naopak, čím vyšší pravděpodobnost úmrtí, tím vyšší rezerva je potřeba. Pokud totiž pojištěný zemře, pojišťovna další pojistné nezíská a pojistnou částku musí vyplatit dříve. Rezerva se nepočítá na základě toho, co pojistník zaplatil. Její výše je určena tím, co teprve nastane. Nebo co pojišťovna očekává co se stane s největší pravděpodobností.

Pojišťovny jsou povinny vytvářet rezervní fond. Pravidla pro tvorbu rezervního fondu jsou stanovena obchodním zákoníkem. Kromě rezervního fondu jsou pojišťovny povinny vytvářet technické rezervy, aby byly schopny dostát závazkům vyplývajícím z pojištění, které jsou pravděpodobné nebo jisté, ale nejisté je jejich výše nebo okamžik, kdy nastanou. Jejich tvorba a použití jsou upraveny v zákonu o pojišťovnictví.

Metody výpočtu rezerv určuje pojistný matematik pojišťovny. Prověřuje správnost výpočtu pojistného, technických rezerv, správnost výkazů, které pojišťovna předkládá ministerstvu financí.

Pojišťovna je tedy subjekt, který uzavřel s pojistníkem pojistnou smlouvu o pojištění majetku, života nebo zdraví, anebo odpovědnosti za škodu, za kterou mu náleží příslušné pojistné.

Z jiného pohledu je pojištění forma tvorby a přerozdělování peněžních rezerv nebo pojistných fondů, které vykonává pojišťovna nebo zajišťovna. Do pojistných fondů přispívají všichni pojištění, vyplacenou náhradu však dostane pouze ten, u něhož vznikla pojistná událost.

2.1 Právní hledisko

Z právního hlediska rozlišujeme tyto druhy pojištění.

- *Smluvní pojištění dobrovolné*, u kterého se pojistná smlouva sjednává na základě dobrovolného rozhodnutí pojistníka i pojistitele (životní pojištění)
- *Smluvní pojištění povinné*, u kterého je povinnost sjednání pojistné smlouvy stanovena v příslušném právním předpise. Povinnost spočívá v povinnosti toto povinně smluvní pojištění uzavřít.
- *Zákonné pojištění* vzniká automaticky přímo ze zákona. Pojistná smlouva se zde tedy neuzavírá. V současné době se v ČR realizuje:
 - *v sociálním pojištění*, které zahrnuje úhradu sociálních dávek pro případ pracovní neschopnosti
 - *zdravotní pojištění*, které zahrnuje úhradu nákladů zdravotní péče a léčení

2.2 Hledisko způsobu financování

Z hlediska způsobu financování se zákonné pojištění člení na:

- *Zdravotní pojištění* se ve světě hradí různým způsobem.
 - *financování z daní*: zdravotní péče je bezplatná a lékaři jsou většinou zaměstnanci státu
 - *smluvním pojištěním*: pojištění je soukromé, zdravotnická zařízení jsou soukromá
 - *povinné pojištění*: zdravotní péči zaručuje stát, ale zdravotní péče není státní. Zdravotnická zařízení jsou samostatné právní subjekty. Zřizovateli mohou být obce, nebo vyšší územní celky. Mohou být i plně soukromá. Tato zdravotnická zařízení uzavírají smlouvy se zdravotními pojišťovnami o úhradě svých zdravotních úkonů.

Výše pojistného v České republice upravuje zákon a v současné době přispívají na zdravotní pojištění:

- *zaměstnanci* ve výši 4,5% ze svého hrubého výdělku
- *zaměstnavatelé* ve výši 9,0% z hrubé mzdy těchto zaměstnanců
- *osoba samostatně výdělečně činná* přispívá ve výši 13,5% z vyměřovacího základu
- *stát* přispívá ve výši 13,5% z 65% minimální mzdy

· *Sociální pojištění* v ČR zahrnuje tři základní oblasti:

- *sociální pojištění* slouží pro případ pracovní neschopnosti z důvodu nemoci, invalidity, stáří, péče o člena rodiny a pro případ nezaměstnanosti
- *státní sociální podpora* se vyplácí po dobu, kdy nezaměstnaný nepobírá podporu v nezaměstnanosti a splňuje další požadavky pro pobírání sociálních dávek
- *sociální pomoc* se poskytuje v případě sociální nouze formou peněžní nebo materiální

Sociální pojištění slouží jako:

- *nemocenské pojištění*, pro případ krátké pracovní neschopnosti
- *důchodové pojištění* v případě dlouhodobé pracovní neschopnosti, většinou ve formě starobního, vdovského, sirotčího a invalidního důchodu

Výše pojistného v České republice upravuje zákon č.149/1995 Sb. a v současné době přispívají na sociální pojištění:

- *zaměstnanci* ve výši 8,0% z hrubé mzdy (1,1% na nemocenské pojištění, 6,5% na důchodové pojištění, 0,4% na pojištění v nezaměstnanosti)
- *zaměstnavatelé* ve výši 26,0% ze součtu vyměřovacích základů zaměstnanců (3,3% na nemocenské pojištění, 19,5% na důchodové pojištění, 3,2% na pojištění v nezaměstnanosti)
- *osoby samostatně výdělečně činné* ve výši 29,6% z vyměřovacího základu (26,0% na důchodové pojištění, 3,6% na pojištění v nezaměstnanosti)

2.3 Způsob tvorby pojistných technických rezerv

Podle způsobu tvorby pojistných technických rezerv dělíme pojištění na:

- *Rezervotvorná pojištění (životní)*

Je to takové pojištění, kdy pojišťovna má povinnost vytvářet pojistnou rezervu na úhradu očekávaných plnění v budoucích obdobích. Pojistná částka udává maximální výši pojistného plnění a je stanovena v pojistné smlouvě. V případě pojistné události se vyplácí pojistné plnění ve výši pojistné částky, nebo procentická část z této pojistné částky. Skutečná výše škody se nezkoumá, protože pojistné plnění je na škodě nezávislé. Jde hlavně o pojištění osob pro případ dožití, smrti a invalidity.

- *Riziková pojištění (neživotní)*

Pojištění, u kterých se nevytváří pojistná rezerva k úhradě budoucích závazků pojistitele. Pojistné plnění je závislé na výši sjednané škody. Platí podmíněná návratnost finančních prostředků vznikem pojistné události. Není jednoznačné zda během trvání pojištění k pojistné události dojde. Počet pojistných událostí není během trvání pojištění omezen. Riziková pojištění se týkají pojištění majetku, odpovědnosti za škodu, úrazu apod.

Technické rezervy:

- *rezerva na nezasloužené pojistné* – pojistné, které se týká několika účetních období se rozdělí na zasloužené (týká se běžného období) a nezasloužené (týká se dalších období)
- *rezerva na pojistná plnění* – vytváří se pro případy, kdy ke konci účetního období nejsou pojišťovně nahlášeny všechny pojistné události, které v daném roce vznikly
- *rezerva na prémie a slevy* – vytváří se v případech, kdy pojišťovna poskytuje slevy pojistného, pojistné v prvních letech pojištění se kalkuluje úmyslně výše, vytváří se přebytek pojistného, který se ukládá do rezervy, z té pojišťovna čerpá v letech, kdy pojistné z důvodu slev prémie klesá
- *vyrovnávací sleva* – vytváří se ke krytí nákladů vzniklých v důsledku živelných pohrom

2.4 Pojištění jako ochrana proti riziku

Důvody pro uzavírání životních pojistek jsou různé. Tím základním je uvědomění si vlastní odpovědnosti vůči svým dětem a rodině. Pro svět ve které žijeme, je příznačná nepřehledná řada nejistot a nahodilosti. Pojištění má v takovém světě místo jako nástroj finanční eliminace negativních důsledků nahodilosti.

V dnešní době by měl každý dbát na finanční ochranu svoji a svých blízkých. Navíc při stále nejasné budoucnosti státního důchodového systému, je vhodné spořit na stáří, které pak můžeme prožít pestrým a plnohodnotným životem.

Pojistná ochrana v rámci pojištění osob má za úkol poskytnout pojistnou ochranu pojištěným při událostech, které se bezprostředně týkají osoby člověka a souvisí se životem, smrtí nebo dožitím se určitého věku pojištěné osoby. Okruh těchto náhodných událostí je relativně úzký. Výši pojistného plnění určuje pojistná částka nebo její část podle toho, jak je dohodnuto v pojistných podmínkách.

2.5 Pojistné riziko

Základním smyslem životního pojištění je tedy chránit proti pojistným rizikům: pojištěný uzavřením pojistné smlouvy přenesl svá rizika na pojistitele (pojišťovnu, stát), který při dostatečně velkém souboru rizik podobného charakteru (soubor pojistných smluv podobného typu se označuje jako *pojistný kmen*) je schopen celkově převzít rizika s využitím inkasovaného *pojistného* nejen zvládat, ale případně je učinit předmětem výnosné komerční činnosti. Riziko je možnost odchylky od cíle, jejíž pravděpodobnost lze vyčíslit.

Typy pojistných rizik:

- *Riziko skutečné (čisté)* je prokazatelně náhodného charakteru (např. doba života, úraz, autonehoda, požár). Skutečná rizika jsou ve většině případů pojistitelná.

Čisté riziko může být

- subjektivní - člověk způsobí autonehodu, podvod
- objektivní - na člověku nezávislé (zásah bleskem, povodeň)

- *Riziko spekulativní (záměrné)* je uměle vytvářené (např. sázková činnost) toto riziko podstupujeme tehdy, když očekáváme zisk ale i ztrátu.
- *Interní rizika* projevují se uvnitř organizace, podnikatel je schopen řídit a ovlivňovat. Jde např. o velikost organizace, klasifikace zaměstnanců, sortiment výrobků, apod.
- *Externí rizika* jsou faktory okolního prostředí, ve kterém musí organizace fungovat a které jsou mimo dosah přímé kontroly řízení podniku. např. legislativa, požadavky zákazníků a obchodních partnerů, ochrana životního a pracovního prostředí apod.
- *Riziko ovlivnitelné* jsou to rizika, které může podnikatel ovlivnit a to zejména ve prospěch svého podniku
- *Riziko neovlivnitelné* jsou to rizika, které podnikatel nemůže ovlivnit
- *Riziko fyzické* je to fyzická charakteristika rizika. např. typ konstrukce budovy, způsob zabezpečování ochrany zdraví při práci, nebo blízkost budovy u řeky
- *Riziko morální* se týká lidských aspektů. Každý z nás je povinen chovat se tak, aby předcházel rizikům a aby svým jednáním nezpůsobil škody

Rozdíl mezi *nebezpečím* a *rizikem*:

- dům u řeky - rizikem je dům blízko řeky
 - nebezpečím je záplava při povodni
- automobil - rizikem je luxusní automobil
 - nebezpečím je krádež

Prostředky zmírnění rizika

- *prevenční opatření* – školení o bezpečnosti práce, protipožární ochrana, prohlídky
- *finanční krytí* – tzn.když riziko už nastane, máme připraveny peníze, abychom to zvládli finančně.
- § *z prostředků státu* - stát vytváří rezervy na situace s živelnými pohromami, ve státním rozpočtu je rezerva na živelné pohromy
- § *individuálním zabezpečením* – jsou to naše úspory
- § *pojištěním* – riziko předáváme na pojišťovnu za úplatu

2.6 Komerční pojištění

Komerční pojišťovnictví je specifický druh podnikání ve sféře finančních služeb. Úlohou komerčních pojišťoven je pojišťovací činnost, zajišťovací činnost a další přímo související činnosti, např. zábranná činnost. Hovoříme-li o pojišťovací činnosti, je tím myšleno tvorba nových pojistných produktů, sjednávání pojištění, zprostředkování a správu pojištění a poskytování plnění za vzniklé pojistné události eventuelně i zajištění.

2.7 Základní činnosti komerčních pojišťoven

Ø Obchod a propagace

Obchodní činnost sleduje 2 základní úkoly - uzavírání nových pojištění
- péče o klienta.

Uzavírání nových pojištění – celý tento proces se skládá z vyhledávání potenciálních zákazníků, kontaktování zákazníka, analýza potřeb zákazníka, nabídka jednotlivých druhů pojištění zákazníkovi, zodpovězení jeho dotazů, uzavření pojistné smlouvy.

Péče o klienta - touto činností se zjišťuje spokojenost zákazníka se službami pojišťovny, nabídnutí dalšího pojistného produktu zákazníkovi. Další velmi důležitá činnost péče o klienta je prověřování placení pojistného ve stanovené lhůtě a další skutečnosti potřebné pro správu pojištění.

Ø Vznik a provoz pojištění

Vznik pojištění představuje celý soubor pracovních operací od sjednání pojištění po jeho zaevidování a uložení ve spisovně.

Provozní činnost je velice důležitá, je to soubor pracovních postupů, pomocí kterých se:

- vede potřebná evidence o pojistných smlouvách a rozsahu pojišťovaných rizik
- udržuje a aktualizuje stav a obsah pojistných smluv
- zabezpečuje inkasní a upomínací režim
- zúčtovávají se došlé platby pojistného s jejich předpisem
- zpracovávají storna pokud není zapláceno pojistné ve stanovené lhůtě
- archivují pojistné smlouvy

Ø Likvidace pojistných událostí

Je to souhrn pracovních postupů, jejich cílem je zjistit škodu a poskytnout pojistné plnění klientovi.

Postup při likvidaci: 1. fáze – ohlášení škody klientem

2. fáze – registrace škody pojistitelem

3. fáze – prověření škody likvidátorem pojišťovny

4. fáze – likvidace pojistné události

Ø Zábrana škod

Je to soubor opatření, která mají snižovat rizika vzniku pojistných událostí a rozsah vzniklých škod.

Základní formy realizace zábrany škody:

- propagace a osvěta (letáky, plakáty)
- výchovné akce (školení, semináře)
- poskytnutí finančních prostředků (výzkum)

Pojišťovna je instituce přebírající na sebe rizika jiných. Jako taková musí disponovat dostatečným finančním zabezpečením, aby v každém okamžiku mohla splnit závazky z uzavřených pojistných smluv.

2.8 Právní úprava komerčního pojišťovnictví

Právní úprava komerčního pojištění dostala novou podobu po změně hospodářských a politických podmínek v České republice a to přijetím zákona č. 185/1991 Sb. o pojišťovnictví, který byl nahrazen zákonem č. 363/1999 Sb. *(tento zákon upravuje pouze činnost komerčních pojišťoven)*.

Účelem tohoto zákona bylo především vytvořit podmínky pro nalezení vhodné pojistné ochrany při zavádění tržního hospodářství, ukončení monopolu jediného pojistitele (Československá pojišťovna měla monopolní zastoupení od roku 1948 do roku 1991) a umožnění vstoupit na trh i dalším pojišťovnám a ustanovit orgán, který nad tímto druhem podnikání bude vykonávat jménem státu dozor.

Zákon (obchodní zákoník, zákon o pojišťovnictví) mimo jiné vymezuje předmět podnikání, podmínky pro udělování povolení k podnikání, povinný obsah všeobecných podmínek. Stanoví povinnost vytvářet rezervy a fondy pojišťovny tak, aby byly v dostatečné výši a neohrozili budoucí plnění pojišťoven ze vzniklých pojistných událostí. Dozor vykonává ministerstvo financí v zájmu klientů pojišťoven.

Pojištění a pojišťovnictví, jako regulovaný úsek obchodního podnikání, je upraveno řadou dalších právních předpisů.

2.9 Dozor nad pojišťovnictvím

Zákon o pojišťovnictví upravuje kromě podmínek pro rozvoj komerčního pojištění i státní dozor nad pojišťovnictvím, jehož výkonem je pověřeno Ministerstvo financí. Obsahem státního dozoru je kontrola nad veškerou činností pojišťovacích subjektů. Základním úkolem je chránit zájmy pojištěných a dbát na to, aby veškeré závazky pojišťoven vyplývající z uzavřených smluv byly trvale splnitelné.

Důležité je, že zákon o pojišťovnictví stanoví v případě neplnění povinností nebo porušení ustanovení zákona možnost pro dozorčí orgán uložit pokutu (podle subjektu a míry zavinění).

Metody státního dozoru v pojišťovnictví

Ø Povolovací činnost – založení pojišťovny

Musí se předložit žádost o povolení k provozování pojišťovací činnosti; předkládá se ministerstvu financí a má předepsané náležitosti:

- název a sídlo pojišťovny
- musí být přiložena zakladatelská smlouva a stanovy (zřizovatelská listina)
- údaje o osobách, které budou statutárním orgánem
- údaje o osobách, které budou členy dozorčího orgánu
- údaje o odpovědném pojistném matematikovi
- musí být přiložen obchodní plán v němž se uvede druhy pojištění, které chcete provozovat, popis metod výpočtu pojistného, způsob uzavírání smluv se zajišťovnou, předpokládané náklady na vybudování obchodní sítě. Ministerstvo financí rozhodne o žádosti do šesti měsíců

Ø Legislativní činnost – vypracovávání návrhů právních předpisů, předkládání připomínek k právním předpisům, poradenství pojišťovnám

Ø Kontrolní činnost – dodržování zákonů, vedení administrativy a účetnictví, způsob tvorby a použití technických rezerv, provádění vnitřní kontroly - je zaměřena na dodržování vnitřních předpisů pojistitele)

3. Kapitálové životní pojištění.

Historicky nejdůležitějším posláním životního pojištění byla finanční ochrana pozůstalých v případě úmrtí živitele rodiny. Životní pojištění je právní vztah mezi účastníky pojištění především pojistitelem a pojistníkem jako smluvními stranami, dále pak všemi osobami, kterým z připojištění vzniká nějaké právo nebo povinnost – zejména oprávněnými osobami. Za zaplacené pojistné poskytuje pojišťovna pojistnou ochranu a u některých typů životního pojištění i možnost ukládání a zhodnocování části zaplaceného pojistného.

Pojistné lze podle způsobu jeho použití k zabezpečení pojistného plnění rozdělit na rizikové pojistné, jež pojišťovně kompenzuje převzetí rizika úmrtí pojištěného, a rezervotvorné pojistné, které tvoří část ryzího pojistného, z něhož se vytváří rezerva na výplatu pojistného plnění v budoucnosti. Celé pojistné tedy není spotřebováno na krytí rizika, ale část se odloží na tzv. kapitálové rezervy, které se akumulují a pojišťovna nebo jí pověřená instituce s nimi dále pracuje a zhodnocuje je. Do kterých oblastí a v jakém objemu mohou investovat mají přesně stanoveno zákonem o pojišťovnictví ze dne 26. dubna 1991 v platném znění.

Nemůže-li pojistník platit sjednané pojistné, nemusí to vždy znamenat konec pojištění. Po dohodě může dojít k redukci pojistné částky nebo k redukci pojistné doby.

Pokud pojistník přestane pojistné platit, část rezervy mu pojišťovna vrátí v podobě odkupního (odbytného), které je tvořeno částkou rezervy pojistného snížené o neamortizované náklady správní režie a o manipulační poplatek. Tato konstrukce má za cíl nemotivovat pojištěného předčasně pojistku vypovědět.

Kapitálové životní pojištění není „individuálním účtem“ tak jako investiční nebo univerzální pojištění, zaplacené pojistné je majetkem pojišťovny. Nejedná se o peníze, které by nějakým způsobem patřili klientovi.

Jestli se budete ptát, pro koho je tento produkt ideální, pak kapitálové životní pojištění je velmi vhodným produktem pro klienty pojišťoven, kteří sice chtějí zachovat reálnou hodnotu svých úspor, ale mají rádi jistotu. Podstatou Kapitálového životního pojištění je výplata pojistné částky v případě dožití sjednaného konce pojištění nebo smrti pojištěné osoby.

Klient si může třeba zvolit:

- § Odlišnou pojistnou částku pro případ smrti a jinou pojistnou částku pro případ dožití.

Příklad:

Pan Novák má sjednanou pojistnou částku pro případ dožití 300 000 Kč. Pojistná částka pro případ smrti je trojnásobkem pojistné částky pro případ dožití, v tomto případě 900 000 Kč, (sazba 3S - Česká pojišťovna).

- § Stejnou pojistnou částku pro případ smrti a pro případ dožití.

Příklad:

Pan Novák má sjednanou pojistnou částku pro případ dožití 300 000 Kč. Pojistná částka pro případ smrti je 300 000 Kč, (sazba 5S - Česká pojišťovna).

Na konci sjednané pojistné doby je pojištěnému vyplacena sjednaná pojistná částka pro případ dožití včetně podílu na zisku z hospodaření pojišťovny.

3.1 Vývoj životního pojištění

Vývoj životního pojištění do roku 1991

Počátky pojišťovnictví

Náhodné se v lidském životě projevuje jako nejistota a člověk je od pradávna sužován strachem, obavami z této nejistoty. Lidé se v různých částech světa odedávna snažili čelit riziku vytvářením tzv. Nebezpečenských společenství. Členové těchto společenství shromažďovali nejprve naturální a později i finanční prostředky. Tyto prostředky se podle předem dohodnutých zásad přerozdělovali svým členům, kteří byli bez vlastního zavinění postiženi přírodními živly, jako požárem, povodní, nebo osobním neštěstím, jako byl těžký úraz nebo smrt živitele rodiny.

Přibližně z doby 2000 let před naším letopočtem, v době vlády babylonského krále Chamurappiho, se dochovali záznamy na hliněných destičkách o sdružení majitelů velbloudů, které zabezpečovalo své členy proti ztrátám při provozování obchodu a dopravy pomocí karavan. Dále např. ve staré Indii existovalo pojišťování úvěru u určité kasty obchodníků. Ve Fénicii a později i ve starém Řecku zase sjednávali majitelé lodí s kupci dohody o společném podílu na ztrátě při ztroskotání lodi a zničení nákladu.

Historie pojišťovnictví v českých zemích

Císařovna Marie Terezie vytvořila v roce 1748 Fond na úhradu škod vzniklých požáry, povodněmi a nepřízní počasí. Moc dobře věděla, jak je potřebné pojištění pro stabilitu celé monarchie. Patentem ze dne 4. září 1819 František I. povolil pojišťovnictví jako soukromé podnikání a od roku 1821 jako veřejnoprávní. Tím byla činnost tří pojišťoven legalizována. Do této doby působili bez povolení nejvyšších orgánů. Byly to pojišťovny – Pojišťovací společnost přístav Komárno z roku 1807, Solnohradská zemská požární pojišťovna z roku 1811 a Vzájemná požární pojišťovna pro Horní Rakousy se sídlem v Linci z roku 1811. Nejstarší pojišťovnou v Praze byla První česká vzájemná pojišťovna založena v roce 1827. Tato pojišťovna nejprve pojišťovala majetek pouze na rizika požární, od roku 1864 též na pojištění movitosti a pojištění krupobití.

V roce 1830 následovala První Moravsko Slezská pojišťovna, která byla založena v Brně. Roku 1869 vznikly v Praze dvě české pojišťovny – Slavia a Praha, které se zabývaly životním pojištěním.

Životní pojištění se stalo nejvýznamnějším produktem přelomu 19. a 20. století a ve všech směrech předstihlo do té doby nejsilnější požární pojištění.

První světová válka měla značný vliv na pojišťovnictví. Vznikla celá řada nových pojišťoven. Některé z nich se dostali pod kontrolu politických stran a začalo u nich docházet ke zneužívání kapitálu. Vznikly např. Slovanská, Všeobecná, Národní, Union, Labe, Atlas, Domov, Karpatia a další.

Po 2. světové válce byl v Košickém vládním programu zakotven článek o řízení pojišťovnictví na území republiky státem. V roce 1945 byly dekretem prezidenta republiky pojišťovny znárodněny a přetvořeny v pět státních pojišťovacích podniků.

V roce 1948 pak došlo k centralizaci pojišťoven pod názvem Československá pojišťovna národní podnik a v roce 1968 vznikly v rámci federativního uspořádání státu Česká státní pojišťovna se sídlem v Praze a Slovenská státní pojišťovna se sídlem v Bratislavě a to s účinností od 1. 1. 1969, obě řízené tehdejším ministerstvem financí.

Vývoj životního pojištění po roce 1991

Zrušení monopolu v pojišťovnictví.

V roce 1991 dochází ke zrušení monopolu v oblasti československého pojistného trhu. K rozbití monopolního postavení a otevření trhu došlo po více než dvaceti letech na základě změny politické situace v naší zemi po roce 1989. V dubnu 1991 byl přijat zákon o pojišťovnictví. Tento zákon umožnil, aby na náš trh mohli postupně vstupovat zahraniční společnosti. Nově vznikající pojišťovny se nejprve orientovaly na životní pojištění.

První zahraniční pojišťovnou, která začala na našem pojistném trhu v roce 1992 podnikat, byla Nationale-Nederlanden životní pojišťovna, a.s. Tato pojišťovna byla také jednou z prvních, která vedle České pojišťovny, začala nabízet produkty životního pojištění. Se stabilizací pojistného trhu začaly nabízet i majetková pojištění občanů. České pojišťovnictví se od roku 1991 znovu rozvíjí v tržním prostředí.

V současné době je na českém pojistném trhu řada českých i zahraničních pojišťoven (*příloha č.1*). Český trh životního pojištění je charakteristický tím, že nabídku životního pojištění provozují jak specializované, tak univerzální pojišťovny.

Pro univerzální pojišťovny je specifické, že podnikají ve všech pojišťovacích odvětvích, tzn. že provozují všechny druhy rizik. Specializované pojišťovny se naopak zaměřují pouze na jedno odvětví, přičemž mohou okrajově provozovat ještě jiné.

Charakteristickým rysem vývoje v roce 1999 bylo rozšiřování nabídky pojistných produktů a zkvalitňování pojistné ochrany. Na trhu bylo k dispozici zhruba 250 typů pojistných produktů, resp. pojišťovaných nebezpečí.

Současnost – jednotný pojišťovací trh pro členské státy EU

V současné době se celý pojišťovací systém přizpůsobuje pravidlům Evropské unie týkajících se životního pojištění, která neumožňují vytváření univerzálních pojišťoven, provozujících životní i neživotní pojištění současně.

V pojišťovnictví je v rámci svobodného trhu služeb EU jednotný pojišťovací trh právní realitou pro členské státy Evropského společenství od 1. července 1994.

Od 1. května 2004 se součástí tohoto systému stala i Česká republika. Na konci procesu postupného přijímání jednotných direktiv je právní prostor tzv. jediné licence (single licence), vymezený následujícími pěti principy.

1. Systém jediné povolení umožňuje jakékoliv pojišťovně, která je založena a registrována v jednom ze států Evropského ekonomického prostoru prodávat své produkty prostřednictvím poboček, nebo je prodávat ze svého sídla přes hranice, na celém evropském prostoru a to na základě povolení ve své zemi a také kontroly po stránce technické a finanční.
2. Zrušení systému dvojího povolování, tzn. povolení v domovské i hostitelské zemi
3. Vzájemné uznání uplatňovaných systémů dozoru
4. Téměř úplné zrušení dřívější kontroly smluvních podmínek a sazeb a její nahrazení dozorem nad solventností pojišťovny, jejími akcionáři a vedením
5. Liberalizace investičních pravidel pro technické a matematické rezervy s cílem dosáhnout volný pohyb kapitálu

3.2 Druhy kapitálového životního pojištění

Nabídka v produktech kapitálového životního pojištění je velmi široká a rozmanitá. Myslím si, že každý zájemce o pojištění si může vybrat pojištění dle svých potřeb a finančních možností. V této části budu charakterizovat typy kapitálového životního pojištění tak, jak je znám ze své pojistné praxe.

V praxi se nejčastěji setkáváme s pojištěním pro případ smrti a dožití se stejnou pojistnou částkou a s pojištěním pro případ dožití s vrácením zaplaceného pojistného v případě smrti. Trh však nabízí řadu dalších produktů.

- *Pojištění pro případ smrti a dožití*

Je nejznámější a zřejmě nejstarší varianta kapitálového pojištění. Ve smlouvě je sjednána stejně vysoká pojistná částka pro obě pojistné události:

- smrt i dožití

Vzhledem k pojistnému krytí pro případ smrti je součástí smlouvy dotazník zkoumající zdravotní stav pojištěného. Bývá dohodnuto právo pojistníka na podíl na zisku a na odbytné

- *Pojištění pro případ dožití s vrácením zaplaceného pojistného*

V případě tohoto pojištění je ve smlouvě sjednána pojistná částka pro případ dožití. Zároveň je ve většině pojistných smluv dohodnuto, že i smrt je pojistnou událostí a výše plnění v případě smrti je rovna zaplacenému pojistnému. Nejedná se tedy o žádné vrácení pojistného, jak se uvádí v názvu, ale o vypořádání pojistné události, kdy peníze jsou vyplaceny oprávněné osobě. Vzhledem k nízkému pojistnému riziku, není nutné vyplňovat zdravotní dotazník. Bývá dohodnuto právo pojistníka na podíl na zisku a na odbytné

- *Pojištění pro případ dožití*

Pojem riziko je v tomto případě trochu zavádějící, protože pod pojmem riziko je obvykle chápána jakákoliv nepříznivá událost. A dožití se určitého, předem stanoveného věku, jistě není nepříznivou událostí. V případě dožití vyplatí pojišťovna sjednanou částku a případě smrti nevyplatí nic, pojištění končí. U pojištění pro případ dožití není právo na odbytné, je právo na podíl na zisku.

- *Pojištění pro případ smrti a dožití*

V současné době je vidět snaha některých pojišťoven vytvořit z kapitálového životního pojištění atraktivnější produkt a odlišit jej tak od konkurence.

Na českém trhu tak můžeme najít pojištění pro případ dožití s trojnásobnou pojistnou částkou pro případ smrti nebo kapitálové pojištění s dvojnásobnou pojistnou částkou pro případ dožití. U některých pojišťoven si lze sjednat a zvolit si sám poměr mezi pojistnou částkou pro případ smrti a dožití.

- *Pojištění s částečnými výplatami*

Další vylepšení standardního produktu spočívá v tom, že během trvání pojištění lze provádět částečné výplaty. Ve smlouvě je např. dohodnuta stejná pojistná částka pro případ smrti a dožití. Částka po dožití není vyplacena jednorázově, ale postupně během trvání pojištění. Klient má nárok na odbytné a podíl na zisku.

3.3 Základní pojmy životního pojištění

Kapitálové životní pojištění je smlouva mezi klientem a pojišťovnou. Pojišťovna se ve smlouvě zavazuje vyplatit sjednanou pojistnou částku v případě pojistné události (smrt nebo dožití, pojistná částka se může lišit pro obě události) a klient se zavazuje za tuto službu pravidelně platit úhradu. Pojišťovna má právo na pojistné a klient na pojistné plnění dohodnuté v pojistné smlouvě. Částky, které účastníci pojištění platí, musí navíc ještě pokrýt náklady toho, kdo pojištění organizuje, a musí mu přinést nějaký zisk. Proto se rozlišují tzv. *netto* částky (čisté), které vyplývají z principu ekvivalence, a *brutto* částky, zahrnující náklady a zisk.

Pojistná smlouva

Smlouva mezi klientem pojišťovny a pojišťovnou, na jejímž základě je placeno pojistné a vypláceno pojistné plnění v případě, že došlo k pojistné události. Pojistná smlouva musí mít písemnou formu a k uzavření pojistné smlouvy je potřeba písemného souhlasu smluvních stran, pojistitele a pojistníka. Není-li pojistník současně pojištěným, je (s výjimkou pojištění dítěte) zapotřebí i jeho písemného souhlasu.

Pojistník

Fyzická nebo právnická osoba, která uzavřela s pojišťovnou pojistnou smlouvu. Má zejména povinnost platit pojistné a právo při sjednání pojištění určit a během trvání pojištění měnit osobu, které smrtí pojištěného vznikne právo na plnění pojistitele. Dále má právo v rámci platných předpisů vypovědět pojištění, požádat o jeho změnu a v případě ztráty či zničení pojistky požádat o vystavení druhopisu pojistky. U většiny běžně placených pojištění osob má ve smyslu ustanovení všeobecných pojistných podmínek právo na zproštění od placení pojistného. Pojistník je zpravidla současně pojištěným.

Pojištěný

Osoba, na jejíž život či zdraví se pojištění vztahuje. Není-li současně pojistníkem, dává svým podpisem na pojistné smlouvě souhlas s uzavřením pojistné smlouvy, s obsahem pojištění a určením oprávněné osoby. Dochází-li v době trvání pojištění ke změně oprávněné osoby, dává pojištěný písemný souhlas s touto změnou.

Příklad:

pan Novák uzavírá pojistnou smlouvu s Českou pojišťovnou s obsahem pojištění malé dcery proti úrazu, případné pojistné plnění bude vyplaceno paní XY.

pojistitel – Česká pojišťovna

pojistník – pan XY

pojištěný – dcera

oprávněná osoba – manželka pana XY

Pojistitel

Je pojišťovna, tedy subjekt, k jehož předmětu podnikání patří provozovat pojišťovací činnost a který uzavřel s pojistníkem pojistnou smlouvu o pojištění majetku, života nebo zdraví anebo odpovědnosti za škodu, za kterou mu náleží příslušné pojistné.

§ pojišťovna

§ pojišťovací zprostředkovatelé

Pojišťovací činnost zahrnuje:

- a) uzavírání pojistných smluv
- b) správu pojištění (činnosti, které vedou k aktualizaci pojistných smluv)
- c) poskytování pojistného plnění
- d) uzavírání smluv ze zajišťovnou
- e) zábranná činnost:
- f) předcházení vzniku škod
- g) minimalizace následků pojistných událostí

Pojistná událost

Nahodilá skutečnost, se kterou je spojen vznik povinnosti pojistitele plnit pojistnou smlouvu (dle všeobecných podmínek). V případě životního pojištění je pojistnou událostí zpravidla buď smrt pojištěného (v případě pojištění pro případ smrti), nebo dožití se určitého věku pojištěným (v případě pojištění pro případ dožití).

Pojistné plnění

Vyplacení předem určené finanční částky, kterou je pojišťovna povinna vyplácet pojištěnému v případě, že nastala pojistná událost v souladu s pojistnou smlouvou. Náhrada je poskytována buď jednorázovým plněním nebo je vyplácen důchod, podle toho, co bylo ve smlouvě sjednáno.

Pojistná částka

Částka dohodnutá v pojistné smlouvě o pojištění:

- § majetku – jako nejvyšší hranice plnění pojišťovny na novou hodnotu
- § osob – jako přímé plnění v této hodnotě nebo jako základ pro výpočet plnění v případě pojistné události

Oprávněná osoba (obmyšlená osoba)

Fyzická nebo právnická osoba, která má právo, aby jí v případě smrti pojištěného, bylo vyplaceno plnění podle pojistné smlouvy. Oprávněnou (obmyšlenou) osobu určuje pojistník se souhlasem pojištěného; v případě pojištění pro případ smrti to bývají zpravidla pozůstalí a v případě pojištění pro případ dožití sám pojištěný. Konkrétní oprávněné osoby určuje pojistník v uzavřené pojistné smlouvě a není –li oprávněná osoba určena, nabývají tohoto práva osoby určené zákonem.

Pojistné

Objem finančních prostředků, které je pojistník povinen platit za poskytnuté pojišťovací služby související s poskytovanou pojistnou ochranou.

2 druhy pojistného:

- **jednorázové** – zapláceno najednou za celou pojistnou dobu (např. cestovní pojištění), splatné datem vzniku pojištění, pokud se obě strany v pojistné smlouvě nedohodnou jinak
- **běžné** – stanoví se na jednotlivá pojistná období, splatné prvním dnem pojistného období, nedohodnou-li se obě dvě strany jinak. Může být placeno v ročních, pololetních, čtvrtletních či měsíčních splátkách

Pojistná doba

Časové období, na které je pojistná smlouva uzavřena. Pojistná smlouva může být na dobu určitou nebo neurčitou

Pojistný kmen

Soubor uzavřených pojistných smluv; vztahují se k němu i práva a povinnosti, které z těchto pojistných smluv vyplývají a finanční prostředky ve výši technických rezerv přiměřených tomuto pojistnému kmenu

Konec pojištění

Koncem pojištění se rozumí ukončení pojistné ochrany a tedy i pojistné smlouvy. K ukončení pojistné ochrany (pojistné smlouvy) dochází v případě smrti pojištěného, vypovězením smlouvy ze strany pojistníka nebo dožitím se dne sjednaného ve smlouvě jako konec pojištění. Pojišťovna má dále právo ukončit pojištění odstoupením od smlouvy, pokud pojistník vědomě porušil povinnost odpovědět pravdivě a úplně na dotazy pojistitele týkající se pojištění.

3.4 Základní otázky životního pojištění

Jaký je princip životního pojištění?

Životní pojištění zahrnuje krytí rizik ohrožující zdraví a životy lidí. To znamená, že část z placeného pojistného je určena na pokrytí rizika smrti a část je pojišťovnou připisována ve prospěch klienta tzv. kapitálová hodnota. Tuto kapitálovou hodnotu pojišťovna investuje a zhodnocuje. V případě smrti klienta je pojišťovna povinna vyplatit jak kapitálovou hodnotu pojištění tak pojistnou částku pro případ smrti. V případě, že klient dožije konce pojištění, vyplatí pojišťovna klientovi kapitálovou hodnotu pojištění.

Komu je pojištění určeno?

Cílem životního pojištění je finančně zajistit blízké osoby (manželku, děti, atd.) v případě smrti. Životní pojištění je tedy určeno především pro živitele rodin. Brání se tak situaci, kdy by po úmrtí živitele zůstala rodina s dětmi bez peněz. Pojištění jim tak pomůže alespoň částečně vyrovnat tuto ztrátu. Někdy je životní pojištění vyžadováno bankou při poskytnutí úvěru, banka se tak chrání proti riziku smrti klienta.

Jaká je výše pojistného?

Výše splátky pojistného je každému klientovi vypočtena pojišťovnou individuálně podle výše pojistné částky, věku klienta a délky pojištění. Pojistné se platí jako běžné pojistné - placené po celou pojistnou dobu, nebo jednorázově.

Kdo může pojištění uzavřít?

Životní pojištění je určeno klientům všech věkových kategorií, děti od narození až do určitého maximálního věku, který si blíže určuje sama pojišťovna pro různé typy pojistek (65-70 let). Výlukou jsou závažné druhy diagnóz, které pojišťovna nepojistí v důsledku vysokého rizika, které nepřijme (např. v klasické životní pojistce pro případ smrti nelze pojistit klienta se závažnou srdeční vadou). Pojišťovna může uzavření smlouvy odmítnout na základě zjištění důležitých zdravotních rizik, nebo navrhne jiný způsob pojištění za nových podmínek (úprava pojistné částky).

Je možno průběžně vybírat peníze z pojistky?

Peníze je možné průběžně vybírat jen omezeně v rámci podmínek v pojistné smlouvě. Tato možnost přichází v úvahu až po několika letech od data uzavření smlouvy.

Kdy uzavřít pojištění?

Je dobré uzavřít pojistku co nejdříve a tím získat co nejlepší podmínky. Jde o to, že jak klient stárne, stává se pro pojišťovny rizikovějším. Proto je zbytečné uzavření životní pojistky odkládat.

Jak pojištění uzavřít?

Před uzavřením životní pojistky bychom měli důkladně zvážit, co od ní chceme, k čemu má sloužit. Životní pojištění je velice individuální produkt. Mohou jej proto prodávat vyškolení poradci pojišťovny, kteří jsou schopni klientovi vysvětlit nejen princip a výhody pojištění, ale i kvalifikovaně pomoci při výběru druhu pojištění a výši pojistné částky. Každá pojišťovna ochotně a ráda zprostředkuje osobní schůzku se svým obchodním zástupcem.

Jak ušetřit na daních až dvanáct tisíc ročně?

Nejvyšší odečitatelná částka z daně příjmu u lidí, kteří uzavřeli životní pojištění, činí pro zaměstnance i pro osoby samostatně výdělečně činné dvanáct tisíc korun ročně. Pokud někdo uzavře více pojistných smluv, částky pro odpočet se sčítají. Maximálně si ale lze odečíst z daní jen dvanáct tisíc korun.

3.5 Daňové zvýhodnění

V České republice je kapitálové životní pojištění podporováno dvěma způsoby:

1. Odloženou splatností daně z příjmu fyzických osob
2. Možností odpočtu části zaplaceného pojistného ze základu daně z příjmu

Odložená splatnost daně z příjmu

Zhodnocení kapitálových rezerv sice podléhá dani z příjmu, ale tato daň má odloženou splatnost. To znamená, že daň bude stržena v okamžiku čerpání naspořených prostředků. Tím se dosáhne při stejné úrokové míře vyššího efektivního úroku a tím vyššího zhodnocení vložených prostředků.

Jak je to možné? U termínovaného vkladu je daň strhávána na konci roku, nadále se zhodnocuje pouze vklad a zhodnocení, ze kterého byla stržena daň.

U kapitálového životního pojištění tato daň stržena není a proto se může nadále zhodnocovat i část, která by jinak byla stržena jako daň. Výhoda je zřejmá.

Klient, který spoří formou kapitálového životního pojištění, dosáhne vyššího zhodnocení vložených prostředků, než klient, který spoří formou termínovaného vkladu.

Odpočet části zaplaceného pojistného ze základu daně z příjmu

Od 1. 1. 2008 mají fyzické osoby a jejich zaměstnavatel možnost odečíst si část zaplaceného pojistného ze základu daně z příjmu. Umožňuje to novela zákona o dani z příjmu, která vstoupila v platnost právě od 1. 1. 2008.

Hlavní body, které přinesla Novela zákona o dani z příjmu:

- § Od roku 2008 dochází ke sjednocení daňového režimu na straně zaměstnavatele, tak, že pojistné na soukromé životní pojištění i příspěvky na penzijní připojištění jsou pro zaměstnavatele daňově uznatelným nákladem
- § Na straně zaměstnance je nově stanoven společný limit osvobození (pro životní pojištění a penzijní připojištění) v úhrnu pojistného do výše 24 tisíc korun ročně
- § Do částky 24 tisíc korun má zaměstnanec příspěvek osvobozen od daně z příjmu i od platby

- § Odpočítat lze pouze pojistné za základní pojištění, nikoliv za různá připojištění, která bývají ke kapitálovému životnímu pojištění připojena
- § Chceme-li uplatnit odpočet, musíme být na smlouvě současně pojištěným i pojistníkem. Pozor tedy na situaci, kdy by pojištění sjednal jako pojistník manžel své ženě, coby pojištěné. V takovém případě by daňové výhody nemohl uplatnit ani manžel ani jeho žena
- § Minimální pojistná doba na kterou musí být pojistka sjednána, je 5 let, respektive výplata pojistného plnění musí být v pojistné smlouvě sjednáno nejdříve až po uplynutí 60 měsíců a současně musí pojištěný dosáhnout věku 60 let

Příklad:

- § *Pokud bude zaměstnavatel přispívat jednomu zaměstnanci místo mzdy částkou 1000 Kč měsíčně , tj. 12 000 Kč ročně, ušetří na sociálním a zdravotním pojištění u jednoho zaměstnance 4 200 Kč ročně(tj. 35% ze zaplacené částky) a příspěvky jsou pro zaměstnavatele daňově uznatelným nákladem.*
- § *Zaměstnanec, který dostane příspěvek na soukromé životní pojištění místo přímého zvýšení mzdy, uspoří ročně přibližně 1 500 Kč na sociálním a zdravotním pojištění přibližně 1 800 Kč na dani z příjmu.*

Tabulka č.1

Hrubá měsíční mzda (v Kč)	Sazba daně (v %)	Roční úspora při pojistném (v Kč)	
		500Kč/měs	1 000 Kč/měs
0 - 10 100	12	720	1440
10 100 - 18 200	19	1140	2280
18 200 - 27 600	25	1500	3000
27 600 a více	32	1920	3840

3.6 Výběr vhodné pojišťovny a pojistky

Výběru vhodné pojišťovny a výběru optimálního životního pojištění věnujme maximální pozornost. A to vzhledem k tomu, že se obvykle jedná o produkt, který nás bude provázet po velkou část našeho života a na rozdíl např. od penzijního připojištění nelze pojišťovnu jednoduše změnit. Můžeme samozřejmě pojistku vypovědět a sjednat si novou, ale to není ekonomicky příliš vhodné, protože po uzavření pojistné smlouvy se od zaplaceného pojistného odečítají náklady na uzavření této pojistky.

Nejprve si uvědomíme, co vlastně od pojištění očekáváme. Zda má sloužit spíše ke spoření nebo k zajištění Vaší rodiny, nebo to má být kombinace obojího. Předně myslíme na dostatečně vysokou pojistnou částku, aby Vám nebo Vaší rodině byla skutečně užitečná v případě pojistné události. Je třeba zvážit, zda nevyužít daňového zvýhodnění, a zvážit i dobu, na kterou je pojištění sjednáváno. Zvolte i pravidelné navyšování pojistného a tím i pojistné částky.

Většina lidí vybírá podle ceny, kterou za pojištění zaplatí, ale to nemusí být vždy šťastné hledisko. Produkty jednotlivých pojišťoven vypadají relativně podobně, ale mohou se výrazně odlišovat. Hodně záleží také na tom, jak se pojišťovna prezentuje na trhu, ale to ještě neznamená, že její produkty jsou kvalitní.

Laik se rozhoduje podle několika hledisek – předně zkušenosti svých známých v případě pojistné události, velikost pojišťovny a její postavení na trhu, historie pojišťovny a její kapitálové rezervy. Dospějete-li k závěru, že víte co chcete a od koho to chcete, tak nastala nejdůležitější část – vlastní uzavření smlouvy.

Postup před uzavřením pojistné smlouvy

Určitě neuzavíráme pojistnou smlouvu na přepážce pojišťovny, kde referentka vyřizuje různé změny, odevzdávají se hlášení apod. Pracovníci přepážek musí vyřizovat obrovskou spoustu věcí a často produkty znají jen povrchně a o nějaké kreativitě při nabídce nelze vůbec hovořit. Raději se obraťte přímo na obchodní oddělení Vámi vybrané pojišťovny.

Pojistnou smlouvu můžete uzavřít buď prostřednictvím zaměstnance pojišťovny nebo prostřednictvím tzv. pojišťovacího zprostředkovatele. Pojišťovací zprostředkovatel musí být řádně zapsán ve speciálním registru vedeném ministerstvem financí. Osvědčení o svém zápisu do tohoto registru je zprostředkovatel povinen na požádání předložit. Vzhledem k charakteru zprostředkovatelské činnosti, vztahu k pojišťovně či vztahu ke klientovi mohou být pojišťovací zprostředkovatelé registrováni v těchto postaveních:

- § vázaný pojišťovací zprostředkovatel
- § podřízený pojišťovací zprostředkovatel
- § výhradní pojišťovací agent
- § pojišťovací agent
- § pojišťovací makléř

Před uzavřením pojistné smlouvy je zprostředkovatel povinen zjistit požadavky a potřeby klienta související se sjednáváním pojištění a uvést důvody, které ho vedli při výběru daného pojistného produktu.

Postup při výběru nejvhodnější pojistky

Dříve než se rozhodnete uzavřít životní pojištění, měli byste si položit otázku: Proč chceme životní pojištění sjednat? Odpovědí může být řada – potřebujeme je např. pouze na zajištění leasingu, hypotéky, krátkodobého úvěru? A nebo chceme finančně zajistit děti a rodinné příslušníky v případě, že by se nám něco stalo?

Při uzavírání životního pojištění, které potřebujeme pouze krátkodobě k zajištění leasingu nebo menšího krátkodobého úvěru není volba pojišťovny a pojištění tolik důležitá.

V případě, kdy uzavíráte životní pojištění a chcete aby Vám poskytovalo dostatečnou ochranu po celý život, rozmyslíme si a zvážíme mnohem více okolností, které potom budou rozhodovat nejen o výši pojistné částky, ale i o druhu zvoleného životního pojištění.

Postup při výběru nejvhodnější pojistky lze shrnout do několika základních kroků:

1. Stanovení základních rizik, na něž se má pojistná smlouva vztahovat
2. Stanovení připojištění, která mají být součástí pojistné smlouvy
3. Stanovení pojistné částky
4. Určení doby, po kterou chcete být pojištěn
5. Stanovení, zda a jaké jsou zvláštní požadavky na pojistku
6. Výběr pojišťovny, která má ve své nabídce pojistný produkt, jenž odpovídá zadaným kritériím
7. Stanovení ceny, kterou jste ochoten platit za pojistnou ochranu
8. Výběr nejvhodnější pojistky a pojišťovny
9. Uzavření pojistné smlouvy

1. Stanovení základních rizik

Základní rizika u životního pojištění jsou:

- a) riziko smrti
- b) riziko dožití.

§ *riziko smrti* - je nejznámější a zřejmě nejstarší varianta kapitálového pojištění. Součástí smlouvy je dotazník zkoumající zdravotní stav pojištěného. Pod pojmem riziko smrti je chápána jakákoliv smrt, ať již nastane úrazem, nemocí nebo stářím organismu.

§ *riziko dožití* - ve smlouvě je sjednána stejně vysoká pojistná částka pro obě pojistné události – smrt i dožití. Pod pojmem riziko dožití je obecně chápána snaha vytvořit dostatečnou finanční rezervu do budoucna.

2. Stanovení případných připojištění

Součástí některých životních pojištění mohou být takzvaná připojištění. Ta mohou zvyšovat ochranu proti základním rizikům anebo se vztahují na rizika, na která se základní složka nevztahuje.

Připojištění je tedy něco navíc, co si klient přikupuje k „základnímu pojištění“. Připojištění lze sjednat buď na počátku pojištění nebo jej v době trvání pojištění sjednat dodatečně k existující pojistné smlouvě. Zrušit sjednané připojištění lze, a to na výročí.

Všechna připojištění zanikají:

- a) vyplacením 100% sjednané pojistné částky
- b) žádostí pojistníka (nejpozději 1 měsíc před výročím)
- c) při zániku pojištění z jakéhokoliv důvodu
- d) na výročí následující po datu dosažení šedesáti let věku klienta

Možná připojištění:

- § zvýšení pojištění pro případ smrti
- § pojištění smrti způsobené úrazem
- § pojištění trvalých následků způsobených úrazem
- § pojištění ušlého výdělku v případě nemoci nebo úrazu
- § pojištění ušlého výdělku v případě úrazu
- § pojištění tělesného poškození v případě úrazu
- § pojištění nákladů spojených s úrazem
- § pojištění zproštění od placení pojistného v případě trvalé invalidity
- § pojištění pro případ plné invalidity
- § pojištění pro případ hospitalizace
- § pojištění pro případ závažného onemocnění
- § zdravotní pojištění
- § a další

zvýšení pojištění pro případ smrti

V případě, že jste již pojištěn, ale je vhodné z nějakého důvodu zvýšit pojistnou ochranu pro případ smrti, např. z důvodu čerpání úvěru, a to na omezenou dobu. Na zvýšení krytí pro případ smrti se obvykle používají takzvaná riziková životní pojištění, nejčastěji dočasné pojištění pro případ smrti.

připojištění pro případ smrti způsobené úrazem

Toto připojištění se opět používá pro zvýšení pojistné částky pro případ smrti. Z tohoto pojištění je ale plněno pouze tehdy, nastane-li smrt výlučně následkem úrazu, na rozdíl od rizikových pojištění pro případ smrti, z kterých se plní při jakékoliv smrti.

připojištění pro případ trvalých následků způsobených úrazem

Smyslem tohoto připojištění je snížit náklady, které vzniknou v případě, že se stane úraz s trvalými následky.

připojištění pro případ ušlého výdělku v případě nemoci anebo úrazu

V terminologii pojišťoven jsou to denní dávky v případě pracovní neschopnosti. Z tohoto pojištění je plněno v případě, že je pojištěný pracovně neschopen z důvodu úrazu nebo nemoci. Částečně nahrazuje nemocenské pojištění a za určitých podmínek je daňově uznatelným nákladem.

připojištění pro případ ušlého výdělku v případě úrazu

V terminologii pojišťoven je to denní odškodné. Z tohoto pojištění je plněno v případě, že pojištěný je z důvodu úrazu pracovně neschopen. Pojistné plnění je vypláceno po dobu nezbytné doby léčení úrazu. Z toho vyplývá, že slouží k vyrovnání rozdílu mezi vyplácenou nemocenskou a obvyklým příjmem ze zaměstnání.

připojištění pro případ tělesného poškození v případě úrazu

Pojistná částka je vyplacena v případě, že se pojištěnému stane úraz, ale na rozdíl od denního odškodného není plnění vázáno na dobu léčení. Jedná se o obdobu takzvaného „bolestného“.

připojištění nákladů spojených s úrazem

V některých případech jsou přímo se vznikem úrazu spojeny nějaké náklady. Například se může jednat o převoz zraněného Horskou službou pomocí helikoptéry. Ta může následně vzniklé náklady požadovat po zraněném.

připojištění zproštění od placení pojistného v případě trvalé invalidity

Stane-li se pojištěný trvale plně invalidní, přebere pojišťovna placení celého pojistného po dobu, na kterou je pojistná smlouva sjednána. V praxi to znamená, že pojištěný je nadále pojištěn na rizika, proti kterým si sjednal pojistnou ochranu, včetně pojištění pro případ dožití, tedy nadále spoří.

připojištění pro případ plné invalidity

V případě plné invalidity vyplatí pojišťovna pojištěnému pojistnou částku sjednanou pro připojištění.

připojištění pro případ hospitalizace

Pojistné plnění bude vyplaceno v případě, bude-li pojištěný hospitalizován v nemocnici.

připojištění pro případ závažného onemocnění

Význam tohoto připojištění neustále roste, především s pokroky v lékařské vědě, kdy existuje stále větší šance na přežití vážných nemocí nebo úrazů, avšak s perspektivou dlouhodobé rekonvalescence a tím vyřazení z běžného života. Pojištěný si tak může hradit i nadstandardní formy léčení, které nebývají zdravotními pojišťovnami hrazeny.

zdravotní pojištění

Pod pojmem zdravotní pojištění se skrývá více připojištění. Toto připojištění může obsahovat pojištění ušlého výdělku v případě nemoci nebo úrazu, pojištění pro případ hospitalizace, pojištění dlouhodobé péče a pojištění stomatologické péče, paušální pojištění zlomenin, pojištění léčebných výloh v zahraničí a úrazové pojištění na cesty do zahraničí. Smyslem tohoto připojištění je rozšíření pojistné ochrany při pracovní neschopnosti a lékařského ošetření, a to nejen v České republice, ale i v zahraničí. Pokud je pojištěný OSVČ, je toto připojištění schopno téměř úplně nahradit zdravotní pojištění zdravotních pojišťoven a je daňově uznatelným nákladem.

3. Stanovení odpovídající pojistné částky

Pokud již víme, proti jakým rizikům chceme být chráněni, musíme ještě stanovit, jak vysoká je pravděpodobnost, že tato rizika nastanou, a jaké ekonomické problémy s sebou přinesou. Je třeba si uvědomit, že životní pojištění je především pro mladé lidi, kteří ještě nestačili nashromáždit dostatečné zdroje.

Předpokládejme, že rodina má první malé dítě a štěstí na to, že dostala byt od rodičů. Nemusí tedy pojišťovat dluh na hypotéce. Dosavadní úspory manželů padly na vybavení bytu. V rodině nyní vydělává jen otec a jeho čistý příjem je přibližně 20 tisíc korun měsíčně. Priměřená částka pro dítě a příspěvek pro manželku na domácnost by nyní mohla být tak 8 tisíc korun na měsíc. To je přibližně 100 tisíc korun na rok, ale to není nijak mnoho.

Počítejme s tím, že dítě bude studovat vysokou školu a finančně se postaví na vlastní nohy přibližně ve věku 24 let. Je jasné, že malé dítě má nižší finanční nároky, ale ve školním věku přibudou různé kroužky, lyžařské či jazykové kurzy a mnoho dalších „finančních pastí“.

Otázka tedy zní: jak velké potřebuji životní pojištění, abych zajistil svou rodinu pravidelnou rentou ve výši 100 tisíc korun na rok po dobu příštích 24 let? Pripusťme, že se nám podaří získat průměrný reálný výnos 1,5 procenta. V takovém případě počáteční kapitál potřebujeme zhruba ve výši 2 milionů korun a za 24 let vyčerpáme tak fond prakticky na nulu. Při průměrném reálném výnosu 2,5 procenta se potřebná částka sníží na přibližně 1,8 milionu korun.

4. Stanovení doby, po kterou chcete být pojištěn

Na jak dlouho potřebuji pojištění? Protože, výše závazků pojištěného se v čase mění, zároveň by se měly měnit výše pojistných částek. Takže pojištění potřebuji v zásadě do té doby, než vytvořím taková aktiva, která ponesou stabilní výnos ve výši požadované renty. To však souvisí se životním stylem, ochotou šetřit a pravidelně investovat a také na možnosti udržet si dobré zaměstnání.

5. Stanovení, zda a jaké jsou speciální požadavky na pojistku

Pokud budeme klást na životní pojistku speciální požadavky, obvykle se jedná o propojení životního pojištění s jiným finančním produktem. Jedná se o penzijní připojištění, stavební spoření nebo hypoteční úvěr.

6. Výběr pojišťovny, která má ve své nabídce pojistný produkt, jenž odpovídá zadaným kritériím

Je důležité, aby zástupce pojišťovny seznámil klienta se všemi důležitými informacemi o plnění z pojistné smlouvy. Jako příklad lze uvést garanční lhůtu u připojištění denních dávek při hospitalizaci v nemocnici.

Pokud se stane, že těhotná žena se z důvodu komplikací dostane do nemocnice a byla již těhotná v době uzavírání pojistné smlouvy, plnění nedostane.

Smluvní ujednání k tomuto připojištění u některých pojišťoven stanovují, že z pojistné smlouvy lze plnit v tomto případě nejdříve po 12 měsících od uzavření pojistné smlouvy.

7. Stanovení ceny, kterou jsem ochoten za pojistnou ochranu zaplatit

Pojistná částka, kterou při sjednávání životního pojištění zvolíte, Vám může připadat dostatečná. Pár let nato, ale můžete onemocnět a příjmy, na kterých je rodina závislá, rapidně klesnou. V té chvíli asi pochopíte, že pojistná částka, na kterou jste smlouvu sjednali, byla příliš nízká. Částka, kterou jste dostali od pojišťovny, jako pojistné plnění, nebyla pro zajištění rodiny zdaleka dostačující. Jakou tedy zvolit částku?

V první řadě takovou, která odpovídá Vaším finančním možnostem. Spočítejte si, kolik měsíčně vydáte na splácení všech závazků a jaké jsou stálé výdaje rodiny. Vše sečtete do celkové roční sumy. Pojistná částka pro případ smrti by měla odpovídat jejímu několikanásobku. Výše násobku záleží na tom, kolik let by podle Vás měla rodina být schopna krýt z pojistky všechny zásadní výdaje.

8. Výběr nejvhodnější pojistky a pojišťovny

V produktech životního pojištění nejsou mezi pojišťovnami žádné zásadní odlišnosti. Rozdíly najdeme především v rozsahu pojistného krytí a v charakteru a výši zhodnocování pojistných rezerv. V nabídkách pojišťoven je třeba si všimnout takových informací, jako je možnost přerušení placení pojistného a z toho vyplývajících důsledků, co by mohlo znamenat případné vypovězení smlouvy, co obnáší zjišťování zdravotního stavu, zda lze měnit základní parametry pojištění, jako je například výše pojistného nebo poměr rizikové a spořicí složky. Ve vlastním zájmu je třeba věnovat pozornost míře zhodnocení u pojištění se spořicí složkou, a jaké nabízí pojišťovna zhodnocení nad tuto garanci a podobně

9. Uzavření pojistné smlouvy

Před samotným uzavřením pojistné smlouvy existuje pro zájemce o pojištění ještě další pramen informací o produktu, do něhož vstupuje. Jedná se o produktové projekce, které by měli hodnověrně nasimulovat, jak bude probíhat celý cyklus uzavřené smlouvy.

Jediným hmatatelným podkladem, který je jasný pro klienta je projekce toho, co klient dostane při pojistné události nebo dožití. Nyní, když už víme proti kterým rizikům budeme pojištěni, na jak dlouho, za kolik peněz a souhlasíme s tím, zbývá učinit poslední krok. Potvrdit svým podpisem souhlas s návrhem pojistné smlouvy.

3.7 Rezervy

Kapitálová rezerva

Celé pojistné není spotřebováno na krytí rizika, ale část se odloží na tzv. kapitálové rezervy, které se shromažďují a pojišťovna nebo jí pověřená instituce s nimi dále pracuje a zhodnocuje je. Tím si pojištěný vytváří finanční prostředky – do budoucna spoří.

Způsoby investování kapitálových rezerv

Pojišťovna je povinna se svěřenými prostředky nějakým způsobem pracovat, zhodnocovat je, aby mohla svým klientům připisovat úroky. Jakým způsobem tedy pojišťovny s kapitálovými rezervami pracují? Rozeznáváme dva základní způsoby, jak mohou pojišťovny investovat spořicí složku.

A to buď:

- § Klasicky
- § Podílovými investicemi

Zhodnocování kapitálových rezerv klasicky

Co to znamená, když se dozvíte, že Vaše kapitálová rezerva bude zhodnocována klasicky? To znamená, že nositelem investičního rizika bude pojistitel, tedy pojišťovna se kterou jste si sjednal pojištění. Ona bude zodpovídat za to, že Vám bude každý měsíc připisováno určité zhodnocení. A minimální výše je předem stanovena. Ale zároveň pouze pojišťovna určuje do čeho a jak budou kapitálové rezervy investovány.

Jedná se v České republice o nejčastější způsob, jak jsou prostředky klienta zhodnocovány. Takto se investuje u tradičních životních pojištění, univerzálních kapitálových životních pojištění.

O kolik jsou tyto rezervy zhodnocovány

Podle zákona o pojišťovnictví musí každá pojišťovna, která provozuje kapitálové životní pojištění a investuje klasickým způsobem, stanovit minimální procentuální výši, o jakou zhodnotí vložené prostředky. Nyní se toto zaručené zhodnocení pohybuje od 3% p. a. do 5% p. a

Skutečné zhodnocení rezerv

Většina pojišťoven, díky objemu spravovaných prostředků a dalším jejich výhodám, toto minimální požadované zhodnocení značně překračuje.

Zhodnocování kapitálových rezerv podílovými investicemi.

Pokud budou Vaše prostředky zhodnocovány podílovými investicemi, znamená to, že nositelem investičního rizika je pojistník, tedy Vy nebo ten, kdo hradí pojistné za pojistnou smlouvu, kterou jste pojištěn. Pojišťovna většinou negarantuje žádný výnos, ale pojistník si sám určuje jakými investicemi budou kapitálové rezervy zhodnocovány. Zhodnocování prostředků klienta podílovými investicemi je v České republice méně častý způsob. Takto se zhodnocují rezervy pouze u variabilních univerzálních kapitálových životních pojištění.

Minimální zhodnocení rezerv

Investiční riziko je přesunuto na pojistníka tak, že pojišťovna negarantuje minimální výši zhodnocení, jako tomu je u klasického způsobu zhodnocování.

Technická úroková míra „TÚM“ a její regulace

Pojišťovna při kalkulaci pojistného počítá s tím, že bude schopna v době trvání pojištění zhodnotit své finanční prostředky (tj.rezervu). Toto zhodnocení se nazývá technická úroková míra (TÚM). Do roku 2002 nebyla výše technické úrokové míry regulována, stát se ji ale později rozhodl omezit. Proto v dubnu 2002 vstoupila v platnost vyhláška Ministerstva financí, která stanovila maximální výši TÚM na 4%, v lednu 2004 pak klesla na 2,4%. V současnosti se řídí vyhláškou 303/2004 Sb.k zákonu o pojišťovnictví z 6. května 2004, která potvrzuje jako maximální 2,4% TÚM.Hodnota je zvolena tak, aby pojišťovna byla schopna tohoto výnosu dosahovat a o tento úrok pak své pojistné rezervy zhodnotit.

Technická úroková míra tedy není to zhodnocení prostředků klienta, které do produktu vložil. Je to zhodnocení pojistné rezervy, jejíž výše je dána pojistně-technickými výpočty a která je rozhodně nižší než celková výše klientem zaplaceného pojistného. V žádném případě se tedy klientem vložené prostředky nezhodnocují o procento technické úrokové míry.

3.8 Riziko

Je samozřejmé, že jakýkoliv způsob spoření s sebou přináší i určitou míru rizika. Pokud máte svoje peníze uloženy doma, mohou být odcizeny nebo jinak znehodnoceny, banka ve které máte uloženy svoje peníze se může dostat do nucené zprávy, nebo dokonce může dojít k úplné ztrátě hodnoty při krachu společnosti, případně burzovního trhu. Spoření formou kapitálového životního pojištění má také svoje určitá rizika i když tato rizika jsou snížena na minimum.

Pojišťovny jsou pod poměrně přísným dozorem Ministerstva financí, přičemž zákon o pojišťovnictví, přesně vymezuje, do čeho mohou pojišťovny investovat svěřené prostředky a v jakém množství a do čeho nikoli. Obecně se ale vždy musí jednat o nerizikové investice.

3.9 Odbytné

Pojistník se v platné pojistné smlouvě zavázal platit pojistné. Mnoho klientů se domnívá, že odbytné se rovná sumě pojistného, kterou pojišťovně dosud zaplatili. Skutečnost je ale jiná. Jestliže klient uzavře pojistnou smlouvu, začíná platit cenu za poskytování pojistné ochrany, tzv. pojistné, které se skládá ze tří částí:

a) *Riziková složka*

Riziková složka kryje případné riziko nepředvídatelné tragické události. Výše částky určené na riziko se odvíjí od našeho věku, povolání a zdravotního stavu. Z této části pojistného se vytváří rezerva na pojistná plnění, kterou pojišťovna využívá k plnění pojistných událostí.

b) *Správní složka*

Správní složku tvoří administrativní náklady, které vznikají především při uzavření pojistné smlouvy a při následném spravování pojistky. Sem spadají poplatky za vedení účtu, poplatek pojišťovacímu zprostředkovateli, náklady na správu pojištění, atd.)

c) *Spořicí složka*

Tato část putuje do rezervy pojistného, ze které jsou vypláceny peníze při dožití konce pojistné doby. Na konci pojistné doby je vyplacena pojistná částka, která představuje spořicí složku navýšenou o zhodnocení. Pojištění vytvářející a zhodnocující rezervu se nazývají rezervotvorná.

Celková výše odbytného je tedy celkové zaplacené pojistné, od něhož je odečtena riziková složka a správní náklady. Odbytné však není vypočítáváno z pojistného zaplaceného na připojištění.

Pokud pojistník svůj závazek poruší a přestane pojistné platit, ani pojišťovna nemá povinnost dostát svým závazkům. Smlouva tak po dané lhůtě (např. šest měsíců) zaniká. Pojišťovna má vytvořenou pojistnou rezervu, aby mohla vyplatit pojistné plnění, ale z důvodu, že smlouva zanikla nemůže dojít k pojistné události a rezerva může být zrušena. Část této rezervy vyplatí pojistníkovi. Způsob vyplacení odkupního musí být klientovi sdělen ještě před uzavřením smlouvy.

3.10 Výhody a nevýhody kapitálového ŽP

Výhody kapitálového životního pojištění

- garantovaná pojistná částka pro případ smrti nebo dožití
- garantované, avšak minimální zhodnocení finančních prostředků (TÚM)
- rozšíření rozsahu pojistné ochrany formou různých připojištění
- daňová uznatelnost zaplaceného pojistného

Nevýhody kapitálového životního pojištění

- nelze libovolně měnit nastavení pojištění
- nelze aktivně ovlivňovat tvorbu kapitálové hodnoty pojištění, (investování)
- nelze provádět mimořádné výběry z tzv. kapitálových hodnot, (nemá přístup k penězům)
- nelze měnit v průběhu pojištění výši pojistné částky dle potřeb a životní situace klienta.

4. Porovnání produktů kapitálového životního pojištění u vybraných pojišťoven

V této kapitole se zaměřím na pojistné produkty kapitálového životního pojištění u vybraných pojišťoven na českém trhu. Jedná se o kapitálové životní pojištění sazby 5S od České Pojišťovny, a.s., kapitálové životní pojištění sazby 20 SZ od Kooperativy a kapitálové životní pojištění sazby ZV3Y od GENERALI Pojišťovny a.s.

4.1 Česká pojišťovna, a.s.

Česká Pojišťovna, a.s. je největší a nejsilnější instituce na území České republiky. Je zakládajícím a aktivním členem České asociace pojišťoven a České kanceláře pojistitelů.

Kapitálové životní pojištění sazby 5S

Jedná se o celoživotní spořicí produkt, který je schopen dynamicky reagovat na životní změny, čímž se stává vhodnou alternativou ke stávající nabídce životního pojištění, ale také moderním životním produktem, který klienta chrání a zároveň mu dává možnost si spořit. Pojištění je možné si v průběhu pojistné doby měnit, přičemž ponechává snadný přístup k naspořeným penězům po celou dobu pojištění.

Základní parametry: Minimální vstupní věk 15 let. Maximální vstupní věk 60 let. Maximální pojistná doba do 70 let.

K základnímu pojištění, které zabezpečuje pojistné plnění v případě smrti nebo dožití je možné sjednat následující připojištění:

- § Připojištění pro případ smrti úrazem
- § Připojištění pro případ trvalých následků úrazu
- § Připojištění denního odškodného v případě úrazu
- § Připojištění denní dávky v případě pracovní neschopnosti

Hlavní výhody sazby 5 S:

- § Daňové úlevy
- § Garantované zhodnocení
- § Možnost příspěvku zaměstnavatele
- § Maximální flexibilita a přizpůsobivost

4.2 Kooperativa pojišťovna, a.s.

Je to druhá největší pojišťovna na českém trhu.

Kapitálové životní pojištění sazby 20 SZ

Stejně jako u jiného kapitálového životního pojištění je i u tohoto produktu podstatou pojištění buď dožití konce pojistné doby a vyplacení pojistné částky, nebo smrt a vyplacení pojistné částky oprávněné osobě. V případě smrti pojištěné osoby vyplatí Kooperativa jednu pojistnou částku ihned a stejnou pojistnou částku vyplatí na konci pojistné doby, aniž se dále platí pojistné.

Základní parametry: Minimální vstupní věk 15 let. Maximální vstupní věk 55 let. Maximální pojistná doba do 70 let.

Pokud se pojištěný stane plně invalidním, má právo na zproštění od placení pojistného. Nejdříve však po dvou letech od uzavření pojistné smlouvy, v případě úrazu to platí okamžitě.

K základnímu pojištění lze sjednat:

- § Úrazové připojištění
- § Pojištění pro případ vážných onemocnění
- § Pojištění pobytu v nemocnici
- § Pojištění pracovní neschopnosti

Hlavní výhody sazby 20 SZ:

- § Jistota pro rodinu
- § Daňové zvýhodnění
- § Volitelnost pojistné částky
- § Dynamizace
- § Kombinovatelnost
- § Jistota v případě plné invalidity
- § Podíly na zisku

4.3 Generali pojišťovna a.s.

GENERALI Pojišťovna jako první finanční instituce v oblasti pojišťovnictví a bankovníctví vůbec, získala v roce 1999 Certifikát kvality.

Kapitálové životní pojištění sazby ZV3Y

U tohoto životního pojištění pro případ smrti nebo dožití GENERALI Pojišťovna zproští pojistníka placení pojistného v případě přiznání plného invalidního důchodu. K jeho přiznání musí dojít nejdříve po dvou letech od počátku pojištění. Tato čekací lhůta však odpadá v případě, přiznání invalidního důchodu v důsledku úrazu. Plný invalidní důchod musí být pojistníkovi přiznán před dosažením 60. roku věku pojistníka.

Základní parametry: Minimální vstupní věk 15 let. Maximální vstupní věk 55 let. Maximální pojistná doba do 60 let.

K základnímu pojištění lze sjednat doplňková pojištění:

- § Doplňkové pojištění pro případ smrti způsobené úrazem
- § Doplňkové pojištění plné invalidity
- § Doplňkové pojištění závažných onemocnění
- § Doplňkové pojištění trvalých následků úrazu s progresivním plněním
- § Denní odškodné za dobu nezbytného léčení úrazu
- § Doplňkové pojištění denní dávky při pobytu v nemocnici
- § Doplňkové pojištění denní dávky při pracovní neschopnosti
- § Doplňkové pojištění pro případ plné trvalé invalidity způsobené úrazem

Hlavní výhody sazby ZV 3 Y:

- § Zproštění od placení v případě plné invalidity
- § Daňové úlevy
- § Garantované zhodnocení
- § Možnost vinkulace pojistky
- § Možnost příspěvku zaměstnavatele

Přehled druhu pojištění u vyjmenovaných pojišťoven

Tabulka č.2

Druh pojištění	Pojišťovna		
	Česká	Kooperativa	Generali
Garant.pojist. částka při běžně placeném pojistném 12 000 Kč ročně po dobu 30 let - žena 30 let věku (v Kč)	363000	383926	351198
Garant.pojist. částka při běžně placeném pojistném 12 000 Kč ročně po dobu 30 let - muž 30 let věku (v Kč)	340000	358330	337900
Výše techn.úrokové míry u jednorázově placeného pojistného (sjednaného ve 2005) s dobou trvání max. 8 let	ne	n/a	2.25 %
Možnost vinkulace pojistky	ano	ano	ano
Min. pojistná částka (v Kč)	30000	20000	50000
Min. roční pojistné (v Kč)	6464	2400	není
Trvání pojištění do věku (počet roků)	70	70	60
Min.pojistná doba (počet roků)	5	5	5
Max.pojistná doba (počet roků)	25	70	42
Pojištění pro případ smrti	ano	ano	ano
Pojištění pro případ dožití	ano	ano	ano
Doplňkové rizikové životní pojištění	ne	ne	ne
Úrazové pojištění	ano	ano	ne
Zproštění placení v případě plné invalidity	ano	ano	ano
Připojištění pro případ plné invalidity	ne	ne	ne
Připojištění pro případ civilizačních chorob	ne	ne	ne
Připojištění pro případ smrti úrazem	ano	ne	ne
Připojištění pro případ trvalých následků úrazu	ano	ne	ne
Připojištění denního odškodného v případě úrazu	ano	ne	ne
Připojištění denní dávky v případě prac.neschopnosti	ano	ne	ne

Příklad:

Garantovaná pojistná částka u Generali a.s. v případě smrti a dožití 337 900 Kč, garantovaný výnos 4,0%, pojistné 12 000 ročně.

Již na první pohled na nabídky produktů odhalují určité rozdíly. Plněním v případě smrti během pojištění u produktu sazby 5 S je pojistná částka pro případ smrti plus kapitálová hodnota a podíly na výnosech za dobu od počátku pojištění. U produktu 20 SZ vyplatí pojistitel oprávněné osobě sjednanou pojistnou částku pro případ smrti včetně podílu na zisku. U produktu ZV 3 Y od GENERALI Pojišťovny se vyplatí oprávněné osobě sjednanou pojistnou částku včetně podílu na zisku.

Z výše uvedených tabulek je patrné, že pojistné částky u produktů jsou srovnatelné, pojistné za životní pojištění sazby 20 SZ je vyšší, a to zhruba o 7,0 %.

Má tedy smysl spořit prostřednictvím těchto produktů? Určitě má, ale za jistých podmínek, doporučuji zejména následující:

- § Pojistka musí splňovat podmínky pro možnost snížení daňového základu o zaplacené pojistné
- § Ročně se musí na pojistném zaplatit minimálně 12 000 Kč
- § Příjem klienta musí být dostatečný

Musím zde říci, že produkty sazby 5 S, 20 SZ a ZV 3 Y nijak nezazářili, ale ani nepropadli. Rozhodně se nejedná o žádný zázrak na našem pojistném trhu. Na příkladech je patrné, že spořit na stáří touto formou se vyplatí pouze bohatším a v omezeném rozsahu. Před uzavřením životního pojištění je vhodné popřemýšlet a poradit se o vhodném produktu, aby skutečně splnil očekávání, která do něj vkládáte.

Produktová nabídka životního pojištění v České republice je v současnosti vyhovující, schopná pokrýt potřeby a možnosti obyvatel při zohlednění jejich požadavků. Pro jeho další rozvoj bude však potřeba dalších změn daňového zákona především pro klienty v produktivním věku, kteří se nechtějí spoléhat na státní penzijní systém.

Pojistnou částku u kapitálového životního pojištění si proto musí člověk zvolit dle potřebného zajištění, nikoliv podle částky, kterou chce za zvolenou dobu naspořit. V tomto případě by měl využít kombinace životní pojistky a otevřeného podílového fondu, nebo výběrem vhodného produktu investičního životního pojištění.

Příklad:

Srovnání výnosu kapitálové životní pojistky a spoření stejné částky například v otevřeném podílovém fondu. Muž, ročník 1970, pojistná částka 300 000 Kč - pojistné (zahrnuje krytí rizika úmrtí a tvorbu kapitálové hodnoty): 500 Kč měsíčně

Tabulka č.3

Doba (v letech)	Zaplaceno (v Kč)	Stav při 5 % zhodnocení v		Poměr pojišťovny a OPF (v %)
		pojišťovně (v Kč)	OPF (v Kč)	
10	60000	42678	77641	55
15	90000	74316	133644	55.6
20	120000	109819	205516	53.4
30	180000	184307	416129	44.3

Tabulka č.4

Doba (v letech)	Zaplaceno (v Kč)	Stav při 5 % zhodnocení v		Poměr pojišťovny a OPF (v %)
		pojišťovně (v Kč)	OPF (v Kč)	
10	60000	50115	91473	54.8
15	90000	95087	173019	55
20	120000	155933	294510	52.9
30	180000	344413	745179	46.2

Z příkladu vyplývá, že životní pojištění je opravdu drahá služba. Při 5% zhodnocení i po dvaceti letech spoření s pojišťovnou budete mít na svém účtu po odečtení pojistného stále méně, než kolik jste do pojišťovny vložili.

5. Závěr

Český pojistný trh se již před vstupem do Evropské unie dostal na přiměřenou úroveň. Pojišťovny za poslední roky rozšířili nabídku a předložili tak svým klientům řadu nových a vyspělých pojistných produktů a potvrdili tak kvalitativní vývoj.

Růst zájmu o životní pojištění je důkazem toho, že většina populace přistupuje ke svému životu zodpovědněji, myslí na sebe stejně jako na své blízké. Životní pojištění chrání rizika spojená s každodenním životem, můžeme vážně onemocnět, může se nám přihodit dopravní nehoda, ztratíme práci a přitom živíme několikačlennou rodinu s nemalými závazky. Obecně jsou rizika všude kolem nás. Následky nečekaných událostí bez příslušné finanční ochrany pak komplikují život nás a našich blízkých. Ovšem tento fakt si bohužel uvědomíme až v okamžiku, kdy jej již něco bezprostředně ohrožuje. Proto bychom měli uzavřít životní pojištění co nejdříve a především živitelé rodin. Brání se tak situaci, kdy by po úmrtí živitele zůstala rodina s dětmi bez peněz. Pojištění jim finančně pokrývá rizika jako je smrt, úraz a zranění s trvalými následky. Rozhodující část pojistného, jež platí klienti pojišťoven, je totiž zpravidla kumulována jako jejich úspory v technických rezervách. Ty jsou zdrojem stabilních dlouhodobých investic, které ekonomika každé země pro svůj úspěšný rozvoj potřebuje.

Životní pojištění má na počátku 21.století velmi dobré perspektivy rozvoje. Je to dáno zejména rozvojem ekonomického prostředí, resp. národního hospodářství. Roste počet pojišťoven, které jsou vlastněny renomovanými, kapitálově silnými společnostmi s velkými zkušenostmi z vyspělých finančních trhů.

V bakalářské práci jsem popsala jak význam životního pojištění pro ekonomiku země, tak i pro každého občana. Hledme tedy do budoucna s větším optimismem než v minulých letech a zabezpečme sebe i svou rodinu po všech stránkách. Chraňme si proto svoji budoucnost a nenechme se ničím nepříjemným zaskočit. Jenom tak náš život měl a bude mít smysl.

Seznam použité literatury:

1. Daňhel Jaroslav a kol.: Pojistná teorie. Praha 2005

Elektronická média:

<http://www.mesec.cz>

<http://www.penize.cz>

<http://www.generali.cz>

<http://www.koop.cz>

<http://www.cpoj.cz>

<http://www.finance.cz>

Příloha č.1

Seznam pojišťoven ČR – životní pojištění

Počet	Název	URL
1	AEGON Pojišťovna, a.s.	www.aegon.cz
2	AIG CZECH REPUBLIC pojišťovna, a.s.	www.aig.com
3	Allianz pojišťovna, a.s.	www.allianz.cz
4	Aviva životní pojišťovna, a.s.	www.avivazp.cz
5	AXA životní pojišťovna a.s.	www.axa.cz
6	Cestovní pojišťovna ADRIA Way družstvo	www.adriaway.cz
7	Česká podnikatelská pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group	www.cpp.cz
8	Česká pojišťovna a.s.	www.cpoj.cz
9	Česká pojišťovna ZDRAVÍ a.s.	www.zdravi.cz
10	ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB	www.csobpoj.cz
11	D.A.S. pojišťovna právní ochrany, a.s.	www.das.cz
12	DIRECT Pojišťovna, a.s.	www.direct.cz
13	Euler Hermes Čescob, úvěrová pojišťovna, a.s.	www.eulerhermes.com
14	Evropská Cestovní Pojišťovna, a.s.	www.evropska.cz
15	Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.	www.egap.cz
16	Generali Pojišťovna a.s.	www.generali.cz
17	HALALI, všeobecná pojišťovna, a.s.	www.halali-pojistovna.cz
18	Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.	www.hvp.cz
19	ING pojišťovna, a.s.	www.ing.cz
20	Komerční pojišťovna, a.s.	www.komercpoj.cz
21	Komerční úvěrová pojišťovna EGAP, a.s.	www.kupeg.cz
22	Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group	www.koop.cz
23	MAXIMA pojišťovna, a.s.	www.maxima-as.cz
24	POJIŠŤOVNA CARDIF PRO VITA, a.s.	www.cardif.cz
25	Pojišťovna České spořitelny, a.s.	www.pojistovnacs.cz
26	Pojišťovna Slavia a.s.	www.pojistovna-slavia.cz
27	Pojišťovna VZP, a.s.	www.pvzp.cz
28	PRVNÍ AMERICKO - ČESKÁ POJIŠŤOVNA, a.s.	www.amcico.cz
29	Servisní pojišťovna a.s.	www.pcsp.cz
30	Triglav pojišťovna, a.s.	www.triglav.cz
31	UNIQA pojišťovna, a.s.	www.uniga.cz
32	VICTORIA VOLKSBANKEN pojišťovna, a.s.	www.victoria.cz
33	Vitalitas pojišťovna, a.s.	www.vitalitas.cz
34	Wüstenrot, životní pojišťovna, a.s.	www.wuestenrot.cz